

Scena i borba za pravdu

Nastavak razgovora profesora Srećka Timotijevića sa Dragoslavom Mihailovićem

1. Davne 1969. godine, Bora Drašković je u JDP režirao *Kad su cvetale tikve*. Ove, 2015. godine, Dejan Zečević je za nacionalnu televiziju režirao seriju *Čizmaši*. U međuvremenu su po vašim delima radili i takvi režiseri kao Srđan Karanović, Rajko Grlić, Ištvan Sabo. Kakva su vaša iskustva iz te saradnje (tih odnosa)?

–Od tog snimanja „Petrijinog venca” ja sam doživeo da me jedna žena tuži i taj proces je trajao punih 13 godina i to je jedan od najvećih evropskih književnih procesa. Reditelj nije bio dovoljno pribran da sluša ono što mu ja govorim, nego je zaključio da sam ja, brže, bolje, dotrčao u Senjski Rudnik. Tako je došlo do nekih nesuglasica-spasila me literatura da ne budem osuđen.

Zlatnu arenu u Puli dobio sam za scenario „Vijetnamci”. Grupa ljudi od Despotovca, od Svilajнца i okoline naselila se u jednom selu kraj Pariza i pošto su živeli u nekim barakama oni su se prozvali „Vijetnamci”. Ja sam kao novinar malog lista „Novosti iz Jugoslavije” napravio dve-tri reportaže. I objavio sam te reportaže. Došlo je vreme kada sam slabo živeo i onda sam ja od tih reportaža napisao scenario i nisam pogrešio.

Jedan glumac iz Kragujevca je od „Tikava” napravio monodramu i izveo je po svetu, 500 puta. Opominjao sam ga da to ne radi. A uzalud sam to činio.

Reditelji često umeju da shvate pisca kao svoga takmaca, ne kažem da su svi takvi, i to izade obično loše.

U snimanje „Čizmaša” se nisam mešao.

2. Vaša ćerka Milica je glumica. „Pisac nije glumac” izjavili ste u TV emisiji *Književni dijalog* 2014. godine, a kako se pravi glumci snalaze sa vašim tekstovima i junacima? Podsetimo se nekih – Mirjana Karanović, Slavka Jerinić, Miša Janketić, Irfan Mensur, Pavle Vujisić, Marko Nikolić, Bogdan Diklić, Aleksandar Berček, Miki Manojlović. Da li biste nekoga posebno izdvojili?

–Svake godine na ispitu za prijem novih studenata na pozorišnu akademiju, uvek ima nekoliko mladih ljudi koji govore moje tekstove: Putnika ili Boginje ili Liliku, nešto iz Čizmaša ili iz Petrije. U glumcima imam prijatelje, volim glumce. Oni imaju dobro mišljenje o mome pisanju, što nije uvek slučaj kada su u pitanju reditelji.

Sada je postavka Tikava u Beogradskom dramskom pozorištu i problem je sa glomaznim tekstovima, kao u mojoj drami, gde ima 35 glumaca. Ne možeš da skupiš toliko ljudi. Još ako

ima statista, to je 100 ljudi u jednoj predstavi. Pre nekoliko dana je ta predstava gostovala u novosadskom Srpskom narodnom pozorištu i kažu da je publika ustajala i aplaudirala i bila prezadovoljna. Ovde u Beogradskom dramskom pozorištu su takođe vrlo dobri. Režiser Skerlić me je pitao da li se slažem da uradi dramatisaciju „Petrijinog venca“ kao velike predstave? I ja sam se složio. On to još nije završio, pa ćemo da vidimo šta je i kako je.

Roman se ne da lako da izađe na scenu. Roman ima svoj život. Hiljadu je stvari koje možeš u romanu da kažeš, a to ne može da dođe na scenu.

3. Za roman *Čizmaši* dobili ste NIN-ovu nagradu za 1984. godinu. Račansku povelju dobili ste 30 godina kasnije (2013), kako piše u obrazloženju, „Za humanitarnu dimenziju i snagu umetničkog otpora“. Koliko su po Vama *Čizmaši* deo tog obrazloženja (koliko je to po Vama prisutno u *Čizmašima*)?

–Ja ne mogu da govorim o tome koliko moje pisanje ima humanitarnu dimenziju, jer to bi izgledalo kao da se busam u prsa. To treba da ocene čitaoci, kritičari, naučnici.

Sada mi pripremaju sabrana dela dva velika izdavača. Ja sam za Lagunino izdanje „Čizmaša“ čitao ponovo ovu moju knjigu jer stoji u nekom sećanju da je to samo prva knjiga, a druga knjiga, neki nastavak, ne postoji. Strahovao sam zbog tog završetka, i ponovo je pročitavši, moram da kažem da sam ja zadovoljan, a pravu ocenu će te doneti vi kao čitaoci.

4. Kako danas gledate na pravdu u životu? Mora li, po Vama, zalaganje za pravdu da bude „borba sa vetrenjačama“ i kada ona prelazi u tragediju?

–Sam sam jako dugo i jako mnogo patio od nepravde. Kad se to za mene završilo ja sam već bio duboko zašao u godine. Ja mislim da mladi ljudi ne treba da zaborave pravdu i ne treba da se puste tako da nepravda gazduje u njihovom životu, onoliko koliko najviše mogu da se brane. Ja sam se branio, kao i moj Žika Kurjak što se branio. Ali, život pojedinca je, nekad, suviše slab da se odbrani od neke sile koja je i mnogobrojna i tako jaka.